1 : 75 000

LV EE

ŪDENSTŪRISMA KARTE
VEETURISMI KAART

136 KM AR LAIVU PAADIGA

9 MARŠRUTI MARSRUUTI

1–3 DIENAS PÄEVA

Eesti

Latvija

Latvija / Läti

Lielā Jugla
Mazā Jugla

Upes oga

www.upesoga.lv
www.seikleveel.ee

LIELĀ JUGLA / *SUUR-JUGLA*

1 LV / Sidgundas pilsknis. 20 m

Pirmo pašlaiko informāciju par Sidgundas Veckalnu (ari Veco kalnu) kā pilsknīu Sudas un Mergupes satekas stūrī 1939. gadā sniedza K. Rozītis. Sāns pret Mergupi ir īpaši stāvs, pilsknīa vaļņa rajonā apbrucis. Pretējā pusē pret Sudas upi 7 m augstā pilsknīa nogāze, šķiet, vēl mākslīgi stāvināta. Pilsknīa plakumu (60 x 70 m) A pusē pret Sudas upi norobežo dabiga staigna ieplaka, kas, iespējams, kalpojusi pilsknīa aizsardzībai, bet pret Mergupi ieplaka ir vēl mākslīgi padziļināta. Pilsknīa apkārtnē esošajā kulturšānī konstatēta kapelas vieta ar kapšēru, 16.–18. gs. monētas un sadzīves priekšmetu daļas. Pierakstītajās teikās bieži norādīts, ka baznīca vai senlatviešu lūgšanu kalns atradies pašā pilsknīa, kas nogrimis vai nu kalnā, vai lidzās esošajā upē. Šķiet, ka folklorā saplūdušas ziņas par jaunāku laiku kapeli, baznīcu un/vai lūgšanu namu pašā pilsknīa, tomēr nav izslēgts, ka pilsknīa ir bijusi īpaša svētvieta. (Urtāns, 1995)

EE / *Sidgunda linnus*

Esimese laiaulatusliikuma info Sidgunda Veckalnsi (ka Vecais kalns) kui linnuse kohta Suda ja Mergupe jõgede kohtumiskohas avaldas 1939. aastal K. Rozītis. Mergupe suunas olev külg on eriti järsk, linnuse vall varisenud. Vastassuunas Suda jõe küljel tundub 7 m kõrgune linnuse nõlv olevat kunstlikult järsemaks tehtud. Linnuse platood (60 x 70 m) piirab ida poolt vastu Suda jõge looduslik soostunud tasandik, mis omal ajal täitis linnuse kaitse funktsiooni. Omakorda tasandikku Mergupe juures on isegi kunstlikult sügavdatud. Linnuse ümbruses olevast kultuurikihist on leitud kabel surnuaiaga, 16.–18. sajandi münte ja olme esemete osasid. Üleskirjutatud kohalikud muistendid jutustavad, et linnuse südames olnud kirik või muistsete lätlaste palvekoht-ohvrimägi olla vajunud kas mäkke või kõrval olevasse jõkke. Tundub, et folkloori jutustustes on kokku sulanud informatsioon otse linnuse tipus olevast kabelist, kirikust ja/või palvemajast, kuid siiski pole välistatud, et Sidgunda linnuses on olnud eriline pühapaik. (Urtāns, 1995)

MAZĀ JUGLA / *VĀIKE-JUGLA*

1 LV / Kastrānes pilsknis. 30 m

Atrodas uz paugura starp Mazo Juglu un vecupi. Pilsknīu no divām pušēm norobežo Mazā Jugla. Pilsknīa galos saglabājušies nocietinājumu vaļņi. Pilsknīā aug dižozols ar stumbra apkārtmēru 5,4 m un viksna ar stumbra apkārtmēru 6,5 m.

EE / *Kastrāne linnus*

Āsub Väike-Jugla ja Vecupe vahelisel künkal. Seda piirab kahelt poolt Väike-Jugla. Linnuse otstes on säilinud kindlustamise vallid. Linnuses kasvab tamm tüveümbermõõduga 5,4 m ja jalakas tüveümbermõõduga 6,5 m.

2 Suntažu muižas pils 110 m

LV / Muižas kungu māja jeb pils celta 1780.–1782. gadā, 19. gs. vidū modernizēta, piešķirot tai neogotisku veidolu. Tā vairākkārt postīta un atjaunota. Pēc 1905. gada postījumiem pili atjaunoja tās pēdējais īpašnieks barons fon Hānenfelds. Kopš 1920. gada pili darbojas skola. Muzejā aplūkojama apkārtnes vēstures ekspozīcija. Muižas komplekšā ir saimniecības ēkas un parks; iespējams uzkāpt pils torni un izbaudīt apkārtnes ainavu.

EE / *Suntaži mõisa loss*

Mõisahärra elamu – loss – ehitatud 1780.–1782. aastatel, 19. sajandi keskel modernniseeritud, kujundades seda neogootilises stiilis. Loss on mitu korda hävitatud ja taastatud. Pärast 1905. a. hävitustöid taastas lossi selle viimane omanik, parun von Hahnenfeldt. Alates 1920. aastast asub lossis kohalik kool. Muuseumis on võimalik uurida kohalikku ajalugu. Mõisakompleksi kuuluvad kõrvalhooned ja park; ronides üles lossi torni saab nautida ümbruskonna vaateid.

3 LV / Ķoderu pilsknis 50 m

Ķoderu pilsknīs, kura vietējais nosaukums ir Lielā vīra gulta, ierīkots Mazās Juglas upes labajā krastā tam parālēlā kalnu grēdā – Lielajos Kangaros. Pilsknīa ZA un DR nogāzes ir dabiski stāvas, apmēram 15 m augstas, bet abas pārējās – mākslīgi nostiprinātas ar grāvjiem un 3–4 m augstiem vaļņiem. Tā plakums ir 65 x 25 m. Pilsknīā arheoloģiskie izrakumi nav veikti. Spriežot pēc savrupatradumiem un dzīļā kulturslāņa, pilsknīas apdzīvots vēlajā dzelzs laikmetā (800.–1200. g.). Par pilsknīu tāsta teika, kas vēsta par milzi, kurš šeit gulējis, vārījis putru gājis uz Rīgu pēc sāls.

EE / *Ķoderu linnus*

Ķoderi linnus, mida rahvakeeles on hakatud nimetama suure mehe vooditks, on asutatud piki Väike-Jugla paremat kallast olevale mäe seljakule – Lielie Kangari (Suured Kangari mäed). Kürde- ja edelapoolsed nõlvakud on loodusliikult järsud, umbes 15 m kõrged. Omakorda ülejäänud linnuse nõlvad on kunstlikult kinnitatud kaitsekraavidega ja 3–4 m kõrgete vallidega. Platoo 65 m pikk, 25 m lai. Linnuses arheoloogilisi kaevamisi ei ole toimunud. Uurides üksikleide ja sügavat kultuurikihti, on täheldatud, et linnus oli asustatud hilisel rauaajal (800.–1200. a). Linnusest jutustab muistend, mis räägib hiiglasest, kes olla siin maganud, keetnud putru ja läinud Riiga soola järele.

Sateka ar Mazo Juglu Ūhinemiskoht Väike-Jugląga 1 Tilts uz A4 A4 tee sild 18 km Zaķumuiža 16 km Ropažu HES Ropažu hüdroelektrijaam 28 km Sudas un Mergupes sateka Suda ja Mergupe ühinemiskoht

MARŠRUTI UN PIEEJAS PUNKTI UPEI / *VEETURISMI MARSRUUDID JA SOOVITAVAD ALGUS- JA LÕPP-PUNKTID*

Upes kritums / *Jõe langus*

2,5 m/km

0 m/km

MVJL

60 m

40 m

20 m

LIELĀ JUGLA
SUUR-JUGLA

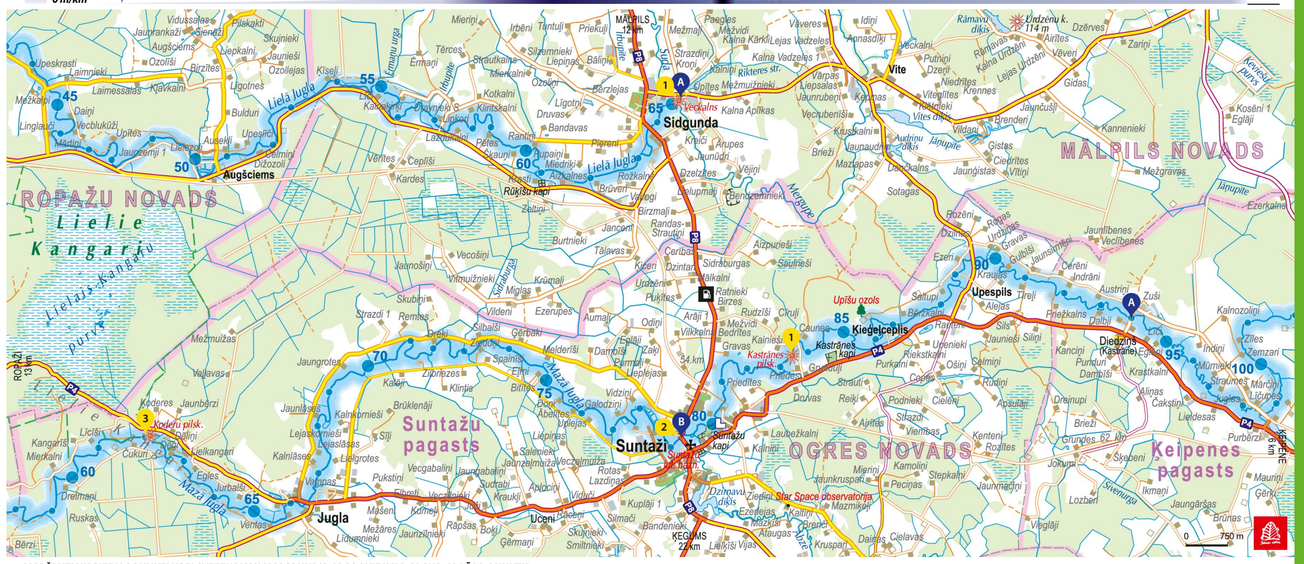
MĀLPILS NOVADS
ROPAŽU NOVADS
OGRES NOVADS
Lielie Kangari
Sidgunda
Augšciems
Suntažu pagasts
Suntaži
Jugla
Kiegelceļš
Upesīpils
Diedzīņa (Kastrāne)
Keipenes pagasts
Vite
Upīšu ozols
Ķoderu pilsk.
Suntažu muižas kapi
Star Space observatorija
KEGUMS 22 km
Lielā Jugla
Mazā Jugla
Mergupe
Rīgas
Vecupe
Ķoderi
Ķoderu
Lielais Kangaru purvs
Lielais Kangaru purvs
Kastrānes pilsk.
Kastrānes kapi
Ķoderu pilsk.
Ķoderu kapi
Rūķīšu kapi
Kiegelceļš
Upesīpils
Diedzīņa (Kastrāne)
Vecupe
Mālpils
Ropažu
Ropažu
Ropažu

Apzīmējumi / *Legend*

attālums līdz vietai	*vahemaa veekaguni*
viesnīca, viesu māja	hotell, külalismaja
jauniešu mītne	*hostel*
lauku māja	talu, puhkemaja
kempings	*kämping*
atpūtas vieta	puhkekoht
stāvvieta	*parkla*
gultasvietu skaits	*voodikohtade arv*
pirts	*saun*
ēdināšana	toitlustus
teišu vietas	*telkimiskohad*
sporta laukumi	spordiväljakud
laivu noma	*paadi rent*
par brīvu	tasuta
maksas	*tasuline*
piknika galdi, soli	pikniku laud, pink
ugunskura vieta	*lõkkekoht*
sausā tualete	kuivtualett
dzeramais ūdens	*joogivesi*
elektriba	elekter
nojume	*varjualune*
veikals	pood
degvielas uzpildes stacija	bensiinijaam
kafejnīca	kohvik
gājēju tilts	jalakäijate sild
ūdensdzīrnavas	vesiveski
krāces	*kärestik*
metri virs jūras līmeņa	*MVJL* meetrit mere pinnast
apskates vietas	*vaatamisväärsused*
tūrisma pakalpojumi	*turismiteenused*
pieejas punkti upē	*jõele juurdepääs*
maršruti pa ezeriem	*marsruudi järvedes*
attālumi, km	*kaugus, km*

Tūrisma informācijas centri / *Turismiinfokeskused:*

Ogres novada TIC
Ogre piirkonna TIK
+371 65071883, 29491685
Brīvības iela 12a, Ogres novads, Ogre
info@latvijascentrs.lv, www.latvijascentrs.lv

Ropažu novada TIC
Ropaži piirkonna TIK
+ 371 67918405, 29147335
Rīgas iela 5, Ropaži,
ric@ropazi.lv, www.ropazi.lv

Salaspils novada TIC
Salaspilsi piirkonna TIK
+371 67945440, Miera iela 1, Salaspils
visit@salaspils.lv, www.salaspils.lv

Ikšķiles novada TIC
Ikšķile piirkonna TIK
+ 371 65027221, 26652148
Birzes iela 33A, Ikšķile
laura.sirante@ikskile.lv
www.ikskile.lv/turisms

Laivu noma / *Teenusepakkuja*

- C Kanoe / *Kanuu*
- K Kajaks / *Süst*
- S Jūras kajaks / *Meresüst*
- I Piepūšamā laiva / *Kummipaat*
- SGP Airdēļis / *Aerusur*
- R Pontonu plosts / *Ujuvparv*
- SOT SOT-kajaks / *SOT-süst*

Campo C K I
+371 29404049
www.campo.lv

Ēži C I
+371 64207263, 28685894
www.ezi.lv

Jenču laivas C
+371 20607509
www.jenculaivas.lv

Jūras laivas C K SOT
+371 29466501, 26399653
www.jurraslaivas.lv
www.seakayak.lv

Laivinieks.lv K S I SOT
+371 27878757, www.laivinieks.lv

Laivot C K
+371 22151577, www.laivot.lv

Mežmalas laivas C K I
+371 26649575
www.mezmalaslaivas.lv

Mučas C K I
+371 29211634
www.laivunoma.com

Izdevējs / *Väljaandja:*
Rīgas plānošanas reģions / *Riia Ametiduskeskus*
Kartogrāfija / *Kartograafia:*
SIA "Karšu izdevniecība Jāņa sēta" / *OÜ Kaardikirjastus Jāņa sēta*
Foto / *Piltide autorid:*
L. Alksne, A. Upīts-Upenieks, www.viegli.lv

LIELĀ JUGLA / *SUUR-JUGLA*

2 LEJASBEBRI — *70 m*
+371 26456203
mucenieks.armands@inbox.lv

3 HUTOROK — *150 m*
+371 26882846
hutorok2@inbox.lv

4 LV / Ropažu *(Rodenpois)* viduslaiku pils, mācītājmuižas, senkapi — *50 m*

Ropaži bija Vācu ordeņa Livonijas atzara pils, kas celta 14. gs. sākumā. Pirmo reizi rakstītos avotos tā minēta 1322. gadā. Pils būvēta, lai radītu ordeņa nocietinājuma loku ap Rīgas pilsētu un liegtu sauszemes pieeju Rīgai posmā starp Ādažu pili un Salaspili. 1559. gadā to nodedzināja Maskavijas cara Ivana IV Groznija karaspēks, un kopš tā laika pils pārstājusi pildīt militāro funkciju, bet cilvēki pili dzīvojuši vēl līdz 17. gs.
Ropažu viduslaiku pili trīs reizes veikti arheoloģiskās izpētes darbi. To laikā 2006. gadā konstatēts kultūrslānis no 12. gs., kas apstiprina vēsturnieku izteiktos apgalvojumus, ka 14. gs. celtā pils būvēta jau agrāk apdzīvota ciema teritorijā. Savukārt 2012. gadā izpētīts, ka pilij ir bijusi priekšpils, par kuras esamību līdz mūsdienām nebija saglabājies ziņu. Izrakumos uzietas arī dažādas senlietas: monētas, naži, lauskas, kauli, musketes lodes u.c., kā arī neparasta, tikai Igaunijā dzīvojošam tautām raksturīga liela pakavveida sakta.
Mūsdienās saglabājušās tikai pils mūru drupas, un nav neviena attēla, kurā būtu redzama Ropažu viduslaiku pils. Pašlaik tās sakopšanas darbus veic vēstures rekonstrukcijas un izpētes kluba "Rodenpoys" biedri sadarbībā ar Ropažu novada domi.
EE / *Ropaži (Rodenpois) keskaegne loss, pastoraat, kivikalmed*
Ropažīs asus Saksa ordu Liivimaa haru linnus, mis ehitati 14. sajandi alguses. Esimest korda mainiti seda kirjalikult 1322. aastal. Linnus rajati Riia linna kindlustusringi loomiseks ja Riiga maismaa juurdepääsu takistamiseks Ädaži linnuse ja Salaspilsi vahelises lõigus. 1559. aastal pandi linnus põlema Moskva tsaari Ivan IV (Groznöi) sõjaväe poolt ja sellest ajast saadik pole see enam militaarfunktsiooni täitnud, kuid inimesed on seal elanud kuni 17. sajandini.
Ropaži muinaslinnuses on kolm korda toimunud arheoloogilised väljakaevamised. 2006. aasta kaevamistel avastati kultuurikiht 12. sajandist, mis kinnitab ajaloolaste väiteid, et 14. sajandil ehitati linnus juba eelnevalt asustatud küla territooriumile. Omakorda 2012. aastal avastati, et linnusel oli eeslinn, mille olemasolust senini ei teatud. Kaevamistel leiti ka mitmeid esemeid ja vara: münte, nuge, kilde, konte, musketikuule jms, ka poolkaare kujuline sõlg, mis on iseloomulik just eesti rahvakultuurile.
Tänapäevani on säilinud vaid linnusemüüri varemed ja kahjuks pole ühtki piltki, kus oleks näha, milline nägi välja Ropaži muinaslinnus. Praegu teevad linnuse korrastamise töid ajaloo rekonstruktsiooniklubi Rodenpoys liikmed koostöös Ropaži piirkonna omavalitsusega.

5 *SAULESKALNS* — *80 m*
+371 29403887, 26301327
www.sauleskalns.lv

MAZĀ JUGLA / *VÄIKE-JUGLA*

4 TURBAS — *180 m*
+371 20245555, 26355551
www.turbas.lv

5 KRIEVĀNI — *30 m*
+371 26256290

6 KRAUKLĪŠI — *170 m*
+371 28811603, 26003322
www.krauklisi.lv

7 LV / TĪNŪŽU ATPŪTAS VIETA
Piekļuve tikai no upes.
EE / *TĪNŪŽI PUHKEKOHT*
Juurdepääs vaid jõelt.

8 JUGLAND — *30 m*
+371 67291400, 27821000, jugland.lv

RĪGA
Juglas ezers
Latvijas Etnogrāfiskais brīvdabas muzejs
BERGUCIEMS
Bergi
Upesciems
Sunīši
Ādažu pils
Ādažu novada muzejs
Ādažu Mākslas skola
Ādažu Mākslas muzejs
Ādažu Mākslas galerija
Ādažu Mākslas parks
Ādažu Mākslas centrs
Ādažu Mākslas bibliotēka
Ādažu Mākslas biroji
Ādažu Mākslas darbnīca
Ādažu Mākslas studija
Ādažu Mākslas izstāde
Ādažu Mākslas koncerti
Ādažu Mākslas festivāls
Ādažu Mākslas konkurss
Ādažu Mākslas stipendija
Ādažu Mākslas balva
Ādažu Mākslas žūrija
Ādažu Mākslas komisija
Ādažu Mākslas padome
Ādažu Mākslas biedrība
Ādažu Mākslas fondi
Ādažu Mākslas projekti
Ādažu Mākslas programma
Ādažu Mākslas plāns
Ādažu Mākslas stratēģija
Ādažu Mākslas attīstība
Ādažu Mākslas izaicinājumi
Ādažu Mākslas perspektīvas
Ādažu Mākslas nākotne
Ādažu Mākslas vēsture
Ādažu Mākslas mantojums
Ādažu Mākslas tradīcijas
Ādažu Mākslas inovācijas
Ādažu Mākslas sadarbība
Ādažu Mākslas partnerība
Ādažu Mākslas tīkls
Ādažu Mākslas kopiena
Ādažu Mākslas sabiedrība
Ādažu Mākslas vide
Ādažu Mākslas ainava
Ādažu Mākslas dabas vērtības
Ādažu Mākslas kultūras mantojums
Ādažu Mākslas vērtības
Ādažu Mākslas identitāte
Ādažu Mākslas pašvaldība
Ādažu Mākslas iedzīvotāji
Ādažu Mākslas cilvēki
Ādažu Mākslas darbinieki
Ādažu Mākslas speciālisti
Ādažu Mākslas ekspertu grupa
Ādažu Mākslas konsultatīvais padomes locekļu sastāvs
Ādažu Mākslas darba grupas
Ādažu Mākslas projektu vadītāji
Ādažu Mākslas projektu koordinatori
Ādažu Mākslas projektu izstrādātāji
Ādažu Mākslas projektu īstenotāji
Ādažu Mākslas projektu vērtētāji
Ādažu Mākslas projektu ekspertu grupa
Ādažu Mākslas projektu konsultatīvais padomes locekļu sastāvs
Ādažu Mākslas projektu